

KPMG: Trei direcții strategice pentru Codul Fiscal în 2021

Noua forma a Codului Fiscal, intrată în vigoare la 1 ianuarie 2021, adaptează legislativ România la noua realitate prin eliminarea unor discriminări, simplificarea complexității de conformare fiscală și alinierea la normele internaționale în contextul economiei globalizate.

“Pandemia a scos în evidență slăbiciunile în fiecare domeniu, iar cadrul fiscal este esențial pentru o vastă majoritate a acestora. Modificările aduse legislației recent sunt, în mare parte, benefice și necesare, cu atât mai mult într-o perioadă de instabilitate a societății și de transformare profundă a afacerilor. Predictibilitatea cadrului legal rămâne dezideratul crucial pentru orice strategie de afaceri, dar ne menținem încrederea în capacitatea antreprenorilor de adaptare prin inovație, tehnologie și reziliența la provocările acestei noi realități”, a spus **René Schöb**, *Head of Tax & Legal, KPMG în România*.

Sunt notabile trei importante evoluții, care reprezintă și direcții strategice, în aceste ultime modificări ale Codului fiscal.

→ Efortul real de eliminare a oricărui discriminări sau dezavantaje fiscale pe care le aveau microîntreprinderile, în raport cu firmele mai mari, cu venituri anuale de peste 1 milion de euro, și care plătesc impozit pe profit

Aceste diferențe neintenționate de tratament, recent remediate, au rezultat din erori în coroborarea legislației fiscale pentru cele două regimuri fiscale diferite, dar produceau efecte de natură să dezavantajeze micile companii.

- Un prim exemplu ar fi faptul că, spre deosebire de firmele platitoare de impozit pe profit, microîntreprinderile nu puteau, în caz de divizare sau fuziune, să transmită firmelor absorbante sau cesionare pierderile fiscale din trecut pentru recuperare prin deducere.
- În al doilea rând, dacă dețineau participații în alte firme și primeau dividende, microîntreprinderile plăteau impozit pe acest venit deja impozitat.
- În al treilea rând, dacă o microîntreprindere trecea în cursul anului în sistem de platitor de impozit pe profit și făcea investiții eligibile, nu era clar dacă și cum poate beneficia de scutirea pe impozitul reinvestit.
- În al patrulea rând, microîntreprinderile care permiteau salariaților să utilizeze autoturismele societății și în scop personal riscau să plătească impozite și contribuții sociale pentru acest avantaj spre deosebire de firmele platitoare de impozit pe profit în același caz. Din 2021, niciunul dintre aceste dezavantaje și riscuri fiscale nu va mai exista.

“Dinamica accelerata pe care a cunoscut-o utilizarea tehnologiei în ultimul an și modificarea rapida și profunda a strategiilor de afaceri pentru a se adapta la noile condiții de piața aduse de criza sanitara a adâncit anumite dezechilibre ale cadrului fiscal față de așteptările și nevoile mediului de afaceri. Adoptarea noilor prevederi din Codul Fiscal contribuie la asigurarea unui cadru legal adecvat și, evident, reduce incertitudinea și complexitatea conformării. Prin urmare, atractivitatea României pentru mediul investițional crește, iar aceasta este o veste excelenta pentru autorități și companii deopotriva,” explica **Alin Negrescu**, *Partener, Consultanța Fiscala, KPMG în România*.

→ **Tendința de simplificare a obligațiilor companiilor, de reducere a complexității de conformare, de acordare a facilităților fiscale într-o maniera mai puțin birocratică și costisitoare**

Tendința se observa atât la nivelul companiilor, cât și la nivelul angajaților. Nici activitățile independente nu sunt uitate.

Astfel de simplificari sunt importante pentru toate firmele, dar mai ales pentru firmele mai mici, dezavantajate indirect anterior fiindcă nu-și permiteau costurile mari de conformare pe care marile companii le absorb mai ușor. Exemple de facilități fiscale mai simple și clar de aplicat după modificarea Codului fiscal sunt următoarele:

- Dacă salariatul lucrează în sistem de telemunca, angajatorul îi poate acorda 400 de lei lunar fără costuri fiscale suplimentare, dar mai ales fără documente justificative, ca să-i compenseze o parte din cheltuielile cu utilitățile (electricitate, încălzire, apă și abonamentul de date) sau achiziția mobilierului și echipamentelor de birou. La fel, dacă angajatorul decide să deconteze 1500 de lei lunar pentru grădinița sau creșa copilului unui angajat, compania nu mai trebuie să plătească contribuții sociale pentru această sumă, în linie cu excepția de la impozit pe venit acordată în noiembrie 2020 prin Legea 239/2020. Povara contribuțiilor sociale făcea acordarea beneficiului respective complet neatractivă. Un alt exemplu, specific perioadei, era testarea epidemiologică voluntară a angajaților. Până acum, firmele erau îngrijorate că fiscalul va trata costul acesta ca un beneficiu salarial. Nu mai este cazul, din fericire, acest risc fiind eliminat explicit.
- S-a modificat regimul scutirii pentru profitul reinvestit, pentru a corecta situațiile în care o firmă pierdea acest beneficiu dacă echipamentele erau achiziționate într-un trimestru fiscal în care, întâmplător sau pur sezonier, profitul era mic, în timp ce profitul cumulată justifică perfect achizițiile.
- S-a permis companiilor să utilizeze ca documente justificative pentru creditele fiscale alocate impozitelor plătite în străinătate și copii ale unor declarații fiscale sau atestări emise de companiile străine care au reținut impozitul, dacă autoritățile competente din țara străină nu furnizează astfel de atestări.
- S-a introdus o limită clară, respectiv câștigul salarial mediu brut pe economie, de care să țină cont firmele care doresc să deconteze salariilor costul concediilor de odihnă sau de tratament. Quantumul acestor avantaje, scutite de impozit și contribuții sociale, nu era limitat anterior. În fapt, însă, fără să știe în ce limită fiscalul le va considera rezonabile, multe firme preferau să nu acorde salariilor “un dar otrăvit” ca să evite riscurile de reconsiderare ca bonus salarial.
- S-a majorat de la 2.250.000 lei la 4.500.000 lei plafonul cifrei de afaceri pentru aplicarea sistemului de TVA la încasare, ceea ce facilitează mai multor microîntreprinderi accesul la acest avantaj de lichiditate.
- În cazul impozitului sau taxei pe clădiri, pentru actualizarea valorii impozabile pe baza de raport de reevaluare și stabilirea cotei standard, nu a celei punitive, reevaluarea devine obligatorie după 5 ani în loc de 3 ani, cum prevedea anterior legea. Costul de conformare, în termeni de bani și timp alocat, a devenit mai rezonabil.
- Regimul fiscal favorabil în ceea ce privește contribuțiile sociale pentru salariații firmelor din domeniul construcțiilor s-a extins și la persoanele din domeniu cu contracte de management sau administrare, discriminați până acum în baza formei juridice contractuale, când regimul fiscal era altfel similar.
- Firmele vor putea recupera de la stat TVA-ul colectat, plătit, dar neîncasat de la debitori-persoane fizice, printr-o procedură simplă, în condiții mult mai clare.

→ **Tendința de aliniere a legislației naționale și procedurilor aferente la fiscalitatea internațională**

România a ramas, într-o anumita masura, o jurisdicție fiscală mai puțin sofisticată și, uneori, nepregătită să răspundă unei activități transnaționale intense, atât a persoanelor cât și a companiilor, cu toate că economia și oamenii trăiau de facto de mulți ani într-o lume globalizată. Vestigiile fiscale ale acestei stări de fapt au fost aproape complet eliminate începând de la 1 ianuarie 2021. Astfel de exemple sunt:

- A fost redusă de la 16% la 10% cota aplicabilă veniturilor nerezidenților ce trebuie reținut la sursa de firmele românești, eliminându-se astfel discriminarea dintre rezidenții români și nerezidenți, asumată oricum de România prin tratatele de evitare a dublei impunerii. Noua cota vizează veniturile din dobânzi, redevențe, comisioane, activități sportive și de divertisment desfășurate în România, servicii de management sau de consultanță oriunde ar fi prestate, precum și pentru alte servicii prestate în România.
- Se operaționalizează o procedură de stabilire din oficiu de către fiscul român sau la cererea unei autorități fiscale străine a locului conducerii efective în România pentru o companie străină. Românii sau străinii puteau să înregistreze o firmă oriunde în lume și să o conducă din România, fără consecințe fiscale, fără să datoreze și să plătească impozite în țara noastră. În ultimii ani, de când sistemul fiscal din România a devenit cât se poate de favorabil după standardele europene, am avut și tendințe inverse: firme străine au dorit să se înregistreze fiscal în România. Au și făcut acest lucru, dar au observat că nu pot beneficia de toate prevederile disponibile pentru firmele românești fiindcă legislația fiscală făcea referire la “persoane juridice române” și nu la persoane juridice rezidente în România. Aceasta inadvertență a fost acum remediată.
- Codul clarifică momentul de la care o persoană fizică va fi considerată rezidență fiscală în România în funcție de criteriul pe care l-a îndeplinit pentru a ajunge în această situație, eliminând neclaritățile și interpretările discreționare.
- Se introduc prevederi menite să combată evitarea plății taxelor de către companii străine sau să descurajeze tranzacțiile cu companii rezidente în țări necooperante fiscal. Astfel, devin nedeductibile cheltuielile efectuate ca urmare a unor tranzacții cu o persoană situată într-un stat care, la data înregistrării cheltuielilor, este inclus în Lista UE a jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscale. Regasim în această listă teritorii precum Barbados, Panama, Seychelles, Trinidad and Tobago, US Virgin Islands, dar și Turcia, Thailanda, Australia, Maroc, Namibia sau Iordania.
- Firmele străine vor avea posibilitatea să desemneze un reprezentant fiscal autorizat în loc să se înregistreze în România pentru TVA dacă efectuează în România importuri de bunuri urmate de livrări intracomunitare. Aparent neînsemnata, această prevedere ar putea pune Constanța pe harta Europei ca poartă de intrare a marfurilor din toată lumea, în competiție directă cu Hamburg sau Rotterdam.
- În final, marile grupuri de firme românești sau străine au primit mult cerută consolidare fiscală pentru impozitul pe profit, deci nu vor mai fi obligate să plătească impozit pe pagubă, atunci când anumite firme din grup sunt pe pierderi, iar altele pe profit.

Din vechile tendințe, pe care sperăm să le lasăm în urmă, observăm și câteva aspecte neplăcute, precum impredictibilitatea. Pe 31 decembrie 2020, o ordonanță de urgență a amânat cu un an două facilități fiscale majore ce ar fi trebuit să intre în vigoare de la 1 ianuarie 2021: plafonul pentru cota redusă de 5% la locuințe noi nu va mai fi 140.000 de EURO, iar deprecierile de creanțe neîncasate la 9 luni nu se vor putea deduce integral la calculul impozitului pe profit.